

CÔ HIỆU TRƯỞNG VÙNG XA

Trong số bạn cùng lứa tôi thường hay gặp mặt có hai người làm chức hiệu trưởng trường tiểu học, một nữ, một nam. Hiệu trưởng Ngọc Tú trấn nhậm trong vùng xa Mỹ Tú. Gặp Ngọc Tú mấy lần đầu tôi hơi ngỡ ngàng vì cô bạn này ăn nói to tiếng, dạn dĩ. Chắc do nghề nghiệp, bởi có bạn nói tại học trò Tú ngỗ nghịch phải nói to tiếng. Bạn khác nói chắc trường Tú gần lộ xi măng, là những con lộ phổ biến của vùng nông thôn, rất ồn ào vì xe gắn máy qua lại nhiều nên phải nói lớn tiếng học trò mới nghe được. Mãi sau này tôi mới biết Tú luôn ồn ào lớn tiếng từ hồi còn nít lặn.

Tú kể chuyện nhà rất hồn nhiên. Lương giáo viên của hai vợ chồng eo hẹp. Dành dụm hoài chưa đủ cất nhà. Mua vật liệu xây dựng trữ dần để đó. Rồi Tú quyết định tự làm cho đỡ tốn kém. Công việc làm cột, xây, tô hai vợ chồng tự học, tự làm tất. Tú khoe vậy mà đẹp lắm, vừa chắc vừa rẽ nữa. Ai không tin vô nhà Tú coi. Tôi đã vô coi rồi, là nhà trệt nên chắc thiết vì không thấy nứt nẻ chỗ nào hết, nhưng nhà nhỏ thôi. Nhà có vẻ chắc nhưng đường nét thì đầu bằng thợ được nên tường không phẳng, cột không thẳng, đủ cột nhưng còn thiếu kèo, thiếu đòn tay. Cũng may gió lớn không qua đây. Dầu sao có cái che mưa che nắng, kín gió là Tú thấy mãn nguyện rồi, là đẹp trong lòng Tú rồi. Còn muốn đẹp thiệt hãy để đó từ từ tính. Tôi tới nhà nhân dịp Tú mời các bạn tới chung vui ngày gia đình Tú cưới dâu cho con trai út. Tú cầm chai rượu gần hai lít làm chủ xị coi rất là khí thế bưng bưng, khiến không ít bạn nam ta chịu thua. Tú kể mỗi lần có ai mời thì Tú hay cùng chồng đi dự tiệc, thấy ông xã bị bạn bè ép uống rượu. Thương chồng, Tú *xin phép* uống thay, riết rồi rượu quen Tú nên từ lượng của Tú đã được nâng lên mức thượng thừa lúc nào cũng không hay!

Con đã lớn, nên mấy dịp bạn bè tổ chức đi chơi Tú sắp xếp cùng dự. Có Tú là chuyện đi thêm tiếng cười, nên ai cũng muốn Tú tham gia để nghe Tú kể chuyện vui đời nhà giáo. Nhân

giảng bài về thơ và văn, có học sinh hỏi cô cho thí dụ về văn ÔN. Học sinh nhỏ tuổi đâu biết gì nhiều, chắc học sinh này bị ai gà trước tính đánh đổ cô giáo. Tú vẫn tự tin ứng liền bài thơ: Có em Hảo Lớn/ Leo núi Côn Lôn/ Đứng ngắm hoàng hôn/ Nghe tiếng biển ồn/ Bỗng gió nổi cồn/ Sấm chớp chân chồn/ Em hoảng mất hồn/ Trượt té bụi môn/ Rớt xuống dưới thôn/ Lồm cồm tỉnh giấc. Rồi cô Tú hỏi học sinh đó có biết Hảo Lớn là ai không? Như là lời răn đe nhẹ nhàng, sau đó em đó học chăm chỉ hơn. Đọc tới đây cỡ các túi thơ Hoàng Minh, Thu Trang chắc còn bái phục Tú, nói chi em học sinh nhỏ tuổi. Cũng văn ÔN này, nhà văn Nguyễn Văn Sâm, tức núng Sâm trong tập truyện ngắn tựa đề “Khói Sóng Trên Sông” xuất bản ở Mỹ của mình có hai câu lục bát bỏ dở là Vân Tiên ngồi dựa bụi môn/ Chờ cho trăng lặn... Nhóm bạn trong chuyến đi chơi Đà Lạt thì thêm bốn chữ còn lại. Không biết Hoàng Minh nghĩ sao, khi tôi vừa đọc là nó bịt miệng tôi khiến tới giờ câu thơ còn bỏ ngỏ. Tú còn kể anh đồng nghiệp gặp tai nạn trong giờ lên lớp. Trong giờ toán đồ lớp một, thầy nói năm nay thầy sinh đôi, rồi thầy sinh thêm một em bé. Vậy thầy có bao nhiêu con? Cả lớp im phăng phắc tới con ruồi bay còn nghe. Thầy nóng ruột hỏi trò Tí. Tí im lặng. Thầy gợi ý hai với một... Trò Tí nói bằng không. Thầy ngạc nhiên. Trò nói tiếp là má con nói chỉ đàn bà mới sinh con! Mới lớp một mà trò Tí giỏi thiệt. Tú còn kể do nhà có làm ruộng, có hợp câu lạc bộ nông dân. Có nông dân nọ bức tức vì nhiều kẻ mồm mép tới bán thuốc, bán phân chất lượng kém, nên ông đăng đàn có ý kiến phải cảnh giác bọn xấu. Ông nói: *Tui là nông dân chất phác thiệt tình, không biết xài tiếng hoa mỹ, tui thấy gì, biết gì thì nói nấy chắc ăn như “cu đầu dái đỏ”*. Bà con hãy coi chừng bọn tiếp thị lừa đảo, khoe phân tốt, thuốc xịn... *Kết cục chỉ là bọn ăn đảng sóng nói đảng gió, như “vú một nơi l.. một ngã”*... Mấy cô có mặt ngồi gần đó tới bịt miệng, kéo ông ta ngồi xuống. Ông ngỡ ngác còn ráng la lên *bộ mấy bà cùng phe bọn tiếp thị dỏm hả ???*

Tú kể hồi nhỏ ba thương Tú nhất, nên mỗi khi đi đá gà, ba Tú dắt Tú theo. Tuổi nhỏ dễ nhớ. Nên riết Tú cũng biết cách chăm sóc gà chọi, biết nhìn tướng gà đá hay... Thậm chí Tú tự ôm gà đi đá nữa. Riết rồi bạn trang lứa trong xóm, trong lớp kêu Tú bằng Tú cựa. Kêu hoài thành danh. Ra chợ học, ít người biết nên mới bỏ được tên ngộ nghĩnh đó. Ba mất, chỉ để lại cho Tú hai bộ cựa gà và ba cây kéo inox để tỉa lông gà chọi, coi như Tú là truyền nhân của ba, với lời dặn là khi nào con rảnh thì tập lại nghề của ba. Tú nói lâu lâu lấy mấy cây kéo ra lau chùi, còn mới lắm. Chừng nào Tú về hưu sẽ tập lại nghề nuôi gà chọi. Tú còn kể lúc còn con gái, ở gần nhà Sơn cận. Má Hút Sơn có ý thích Tú, tính rập Tú cho con trai mình. Nhưng tính Tú dạn dĩ như con trai, lớn tiếng thậm chí hay cãi vã nữa, ít nhiều làm nản lòng những người mẹ quá chu đáo. Tú nói nhờ vậy nên đỡ khổ, chớ nhìn bộ xương cách trí của Sơn hiện nay thấy thương tâm! Là hiệu trưởng nhưng Tú vẫn được coi là nông dân chính hiệu. Hôm bạn cùng thời là Ngọc Ánh và núng Sâm từ Mỹ về chơi ở vườn me Mỹ Xuyên, Tú trở tài chài cá hết sức điệu nghệ (khiến cả hồ cá bỏ ăn ba ngày). Được khen nở mũi, Tú lại còn khoe có thể trèo hái dừa nữa chớ! May dừa trong vườn không có cây nào cao. Nếu có, bữa đó có cấp cứu như chơi. Tôi hẹn Tú hai tháng nữa me chín

tới leo me, cành dai và thấp, cho chắc ăn, lỡ té gần có người chờ ằm dưới cây! Dĩ nhiên hôm Tú leo me phải nhấn núng Đồng theo bằng được để núng Đồng có cơ hội trở tài làm anh hùng cứu mỹ nhân.

Cô hiệu trưởng này hết lòng với học trò. Hầu hết học trò là người Khmer cuộc sống còn khó khăn, đôi lúc không có tập vở đi học nữa. Tú phải tìm nơi xin tài trợ. Nghe vậy, tôi cũng tiếp tay, ít nhiều giúp bạn mình nuôi được lửa nhiệt tình trong tim. Một năm trước Tú được chuyển qua làm hiệu trưởng một trường khác xa nhà hơn, để vực dậy tình hình dạy và học ở trường này. Làm tốt công việc đôi khi thành... thiệt thòi. Vì chỗ làm xa hơn mà Tú không biết chạy xe gắn máy, nên núng Đồng phải tốn công đưa rước hàng ngày. Trong cái rủi có cái may, nhờ đó Tú có cơ hội giám sát (hay cộ sát) núng Đồng hơn! Do nơi nhậm chức mới thuộc vùng khó khăn, đồng lương được tăng thêm rất nhiều bù đắp cho phần vất vả kia. Nhờ vậy, có lần Tú nhận bù tiền trợ cấp tới mấy chục triệu đồng, Tú khoe thoải mái đi làm lại răng, khiến như trẻ đẹp lại hơn. Từ đó có tên Tú tiểu muội! Ngoài chuyện ham vui, thích đi dự các buổi họp mặt các bạn, Tú còn cùng ông xã hay rủ các bạn vô nhà mình bày trò đong rượu. Cảnh hủ từ Mỹ về từng vô nhà Tú chài cá hủn hủn kho tiêu. Cảnh chài cá điệu nghệ không thua Tú và *đong rượu đồ bình* cũng không kém Tú. Còn các bạn hay tới nhà Tú nhân ngày cưới, giỗ là bình thường.

Cuối tháng hai rồi, ngày sinh nhật cũng là ngày nghỉ hưu của Tú. Tôi bày chuyện *mừng* ở nhà tôi. Buổi họp mặt đó có cả chị Bạch Tuyết nhân dịp từ Mỹ về ăn Tết. Tú và núng Đồng uống rượu hết sức vui vẻ, vui đến nỗi núng Đồng là Độc Cô Cầu Bại của bàn rượu mà hôm đó cũng phải xin cho nằm nghỉ. Do nghỉ hưu, mất tiền trợ cấp vùng xa nên chỉ còn hơn ba triệu đồng hàng tháng, nhưng Tú khoe là núng Đồng hứa cất cái phòng karaoke để Tú có dịp la hét tự nhiên để không buồn vì không còn học trò để *lớn tiếng* nữa. Nghĩ lại, núng Đồng tính rất hay, bắn rất giỏi, một mũi tên trúng tới... ba đích, vừa giữ chân Tú ở nhà vừa không phải lúc nào cũng nghe ồn ồn từ Tú vừa được tiếng chăm lo bà xã nữa! Có phòng hát, Tú hét một mình chắc riết cũng chán, nên Tú nhấn các bạn là ai muốn song ca thì vô nhà Tú, miễn phí nhưng nhớ mang theo thùng bia hay chai rượu thì được hoan nghênh hơn!

Cô bạn hiệu trưởng vùng xa này giã từ nghiệp giáo khi sức lực còn tràn trề, tinh thần còn phấn chấn, lửa nhiệt tình còn đỏ thắm, uống rượu còn vô tư và điệu nghệ. Biết sao bây giờ, bởi đây là qui định, tới tuổi phải hưu. Bù lại, với tình hình này Tú sẽ sung sức nổi lại nghiệp mà ba Tú nhấn gởi ngày xưa. Nhà Tú còn nhiều đất trống để đặt các lồng gà. Với sự đam mê như Tú kể, chắc Tú sẽ thành công lớn trong việc nuôi gà chọi. Và bạn xa nếu muốn thăm Tú mà không biết nơi, tìm hỏi đến nhà Tú, thì hỏi, nhưng không còn hỏi nhà *Tú hiệu trưởng* nữa, mà hỏi nhà *Tú gà chọi* sẽ có người chỉ cho. Riêng tôi nghĩ thỉnh thoảng, lâu lâu chắc Tú sẽ mời các bạn vô ăn món mới là ca ri gà chọi. Ca ri nấu bằng gà chọi rất ngon và hơi hiếm nữa, nhất định tôi sẽ không từ chối.

Hồ Quốc Lực (68-75)